

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9So/92/2013
Identifikačné číslo spisu:	3013200036
Dátum vydania rozhodnutia:	29.10.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:3013200036.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Jany Henčekovej, PhD., v právnej veci navrhovateľa: Q., bytom R., zastúpeného JUDr. Jánom Vaškom, advokátom so sídlom Podjavorinskej č.3, Prievidza, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul.29.augusta č.8, Bratislava, o výšku úrazovej renty, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 10.júna 2013, č.k. 15Sd/11/2013-22, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 10.júna 2013, č.k. 15Sd/11/2013-22 m e n í tak, že rozhodnutie odporkyne číslo 36512-4/2012-BA zo dňa 21.októbra 2012 z r u š u j e a vec jej vracia na ďalšie konanie.

Odporkyňa je povinná nahradiť navrhovateľovi trovy právneho zastúpenia 383,64 € do rúk právneho zástupcu navrhovateľa, JUDr. Jána Vaška, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Odôvodnenie

Krajský súd rozsudkom z 10.júna 2013, č.k. 15Sd/11/2013-22, potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo 36512-4/2012-BA zo dňa 22.októbra 2012 (ďalej aj „preskúmané rozhodnutie“), ktorým rozhodla, že navrhovateľ má podľa § 88 a § 89 zákona č.461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) od 19.decembra 2010 do 31.decembra 2010 nárok na úrazovú rentu v sume 144,00 €, ako alikvotnej časti z mesačnej sumy úrazovej renty vo výške 343,30 €; súčasne podľa § 89 ods.8 zákona zvýšila úrazovú rentu od 01.01.2011 na 349,50 € a od 01.01.2012 na 361,10 € mesačne. Krajský súd súčasne odporkyni nepriznal náhradu trov konania.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že preskúmaným rozhodnutím odporkyňa navrhovateľovi priznala úrazovú rentu, určenú z denného vymeriavacieho základu, zisteného z rozhodného obdobia od 01.01.2008 do 31.12.2008 vo výške 1063,6667 Sk (35,3073 €). Navrhovateľ v opravnom prostriedku namieta, že rozhodným obdobím u neho nie je rok 2008, keďže zdravotné problémy sa u neho nezačali prejavovať ihneď po hromadnom nešťastí v Bani Handlová. Tvrdil, že rozhodujúcim pre určenie rozhodného obdobia je dátum skončenia pracovného pomeru, resp. dátum priznania invalidného

dôchodku (18.12.2010) a súčasne namietal, že z odôvodnenia rozhodnutia odporkyne nie je zrejmé, ako dospela k určeniu rozhodného obdobia, čo spôsobuje jeho nepreskúmateľnosť.

Krajský súd mal za preukázané, že navrhovateľ pracoval v bani Handlová v rokoch 1995 až 2010 ako rubač a neskôr banský záchranár a v súvislosti s banským nešťastím dňa 10.08.2009 utrpel poruchu zdravia - chronifikovanú postraumatickú stresovú poruchu v komorbidite s príznakmi depresívnej a panickej poruchy, ktoré bolo právoplatným rozsudkom Okresného súdu Prievidza zo 16.04.2012, č.k. 5C/100/2011-152, uznané za pracovný úraz a po skončení práceneschopnosti už nemohol vykonávať pôvodnú prácu a preto bol zo zdravotných dôvodov prepustený zo zamestnania. Miera poklesu jeho pracovnej schopnosti na účely úrazovej renty bola určená v rozsahu 80% od 19.decembra 2010, t.j. od skončenia pracovného pomeru a súčasne od tohto dňa mu bol priznaný aj invalidný dôchodok. Krajský súd poukázal na to, že v zmysle § 89 ods.1, § 84 ods.1 a § 54 ods.1, 2, 9 a 10 zákona skutočnosťou, rozhodujúcou na určenie rozhodujúceho obdobia, je deň utrpenia pracovného úrazu alebo deň, od ktorého sa zistila choroba z povolania - keďže navrhovateľ pracovný úraz utrpel 10.09.2009, rozhodujúcim obdobím je preto predchádzajúci kalendárny rok 2008. Námietku navrhovateľa ohľadom nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia odporkyne (§ 209 ods.4 zákona) krajský súd vyhodnotil ako nedôvodnú, keďže mal za preukázané, že odporkyňa pri posudzovaní nárokov navrhovateľa vychádzala z oznámenia o poistnej udalosti z 19.06.2012, záznamu o evidovanom pracovnom úraze z 18.06.2012, vyššie označeného rozsudku Okresného súdu Prievidza, dohody o skončení pracovného pomeru zo 16.12.2010, potvrdenia o dočasnej pracovnej neschopnosti, rozhodnutia o priznaní invalidného dôchodku, lekárskej správy z 08.10.2012 a zápisnice z ústneho pojednávania dňa 01.08.2012 a preskúmané rozhodnutie zodpovedá zákonu, je zrozumiteľné, logické a v dostatočnom rozsahu odôvodnené a preto aj súdom preskúmateľné. Rozhodnutie odporkyne preto potvrdil.

Rozsudok krajského súdu napadol navrhovateľ včas podaným odvolaním. Naďalej trval na tom, že rozhodným obdobím v jeho prípade má byť rok 2009 a to vzhľadom na to, že jeho zdravotné problémy - psychické ochorenie vzniklo až dlhšiu dobu po nešťastí v bani Handlová, ku ktorému došlo 10.08.2009. Považuje preto za nespravodlivé, aby sa za rozhodujúce obdobie bral kalendárny rok 2008, najmä ak sa zárobky každý rok zvyšujú. Odporkyňa ani súd vôbec nevzali do úvahy § 84 ods.3 zákona. Úrazový príplatok a úrazová renta podľa zákona č.461/2003 Z.z. sú samostatnými dávkami úrazového poistenia a preto by sa samostatne malo posudzovať aj rozhodné obdobie pre určenie ich výšky. Naďalej považuje rozhodnutie odporkyne za nezrozumiteľné a nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, keď podľa viacerých rozsudkov najvyššieho súdu nie je únosné rozhodovanie strohým, skutkovo nepodloženým a z právneho hľadiska blanketárnym spôsobom vyhotovenia rozhodnutia. Žiadal preto, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil, rozhodnutie odporkyne zrušil a vec vrátil odporkyni na ďalšie konanie. Súčasne žiadal, aby mu boli priznané trovy prvostupňového konania 315,76 € a odvolacie trovy 67,88 € k rukám jeho advokáta.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny, pridržiavajúc sa dôvodov svojho rozhodnutia. K namietanému určeniu rozhodného obdobia poukázala na to, že napriek diagnostikovanej chronickej duševnej poruche, ktorá má skôr charakter choroby z povolania, poškodenie zdravia bolo súdom označené za pracovný úraz; skutočnosťou rozhodujúcou na určenie rozhodujúceho obdobia je preto deň utrpenia pracovného úrazu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal napadnutý rozsudok bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods.2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa je potrebné vyhovieť.

V zmysle § 83 zákona poškodený na účely poskytovania úrazových dávok je zamestnanec, ak utrpel pracovný úraz alebo sa u neho zistila choroba z povolania.

Poškodený má nárok na úrazovú rentu, ak v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania má viac ako 40-percentný pokles schopnosti vykonávať doterajšiu činnosť zamestnanca alebo činnosť osoby uvedenej v § 17 ods. 2 (ďalej len "pokles pracovnej schopnosti") a nedovršil dôchodkový vek

alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok (§ 88 ods.1 zákona).

Poškodený nemá nárok na úrazovú rentu v období, počas ktorého má nárok na úrazový príplatok, (t.j. v prípade nároku na nemocenské v období v ktorom bol uznaný za dočasne práceneschopného v dôsledku pracovného úrazu alebo z choroby (§ 88 ods.2 zákona).

Podľa § 88 ods.3 veta prvá zákona pokles pracovnej schopnosti sa posudzuje na účely odseku 1 v súvislosti s plnením pracovných úloh uvedených v § 8 ods. 4 alebo s činnosťami uvedenými v § 17 ods. 2, alebo v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh, alebo v priamej súvislosti s týmito činnosťami.

Podľa § 84 ods.1 zákona denný vymeriavací základ zamestnanca na určenie sumy úrazových dávok uvedených v § 13 ods. 3 písm. a) až e) a na určenie sumy rehabilitačného a rekvalifikačného je podiel súčtu vymeriavacích základov zamestnanca neobmedzených podľa § 138 ods. 10 dosiahnutých v rozhodujúcom období a počtu kalendárnych dní rozhodujúceho obdobia, ak tento zákon neustanovuje inak. Denný vymeriavací základ zamestnanca sa zaokrúhľuje na štyri desatinné miesta nahor. Na určenie rozhodujúceho obdobia platí § 54 ods. 1, 2, 5 a 6 rovnako. Skutočnosť rozhodujúca na určenie rozhodujúceho obdobia je deň utrpenia pracovného úrazu alebo deň, od ktorého sa zistila choroba z povolania.

Podľa § 84 ods.3 zákona, ak vznikne nárok na úrazovú dávku uvedenú v odseku 1 v období po kalendárnom roku nasledujúcom po kalendárnom roku, v ktorom poškodený utrpel pracovný úraz alebo v ktorom poškodený naposledy pred zistením choroby z povolania pracoval za podmienok, za ktorých vzniká choroba z povolania, určí sa denný vymeriavací základ podľa odseku 1 a vynásobí sa koeficientom určeným ako podiel všeobecného vymeriavacieho základu za kalendárny rok, ktorý bezprostredne predchádza kalendárnemu roku, v ktorom vznikol nárok na úrazovú dávku, a všeobecného vymeriavacieho základu za kalendárny rok, ktorý predchádza kalendárnemu roku, v ktorom poškodený utrpel pracovný úraz alebo v ktorom naposledy pred zistením choroby z povolania pracoval za podmienok, za ktorých vzniká choroba z povolania. Koeficient sa zaokrúhľuje na štyri desatinné miesta nahor.

Navrhovateľ sa domáha výpočtu výšky úrazovej renty z vyššieho denného vymeriavacieho základu, zisteného z roku 2009, poukazujúc na to, že jeho psychické ochorenie vzniklo až dlhšiu dobu po nešťastí v bani Handlová, ku ktorému došlo 10.08.2009, pričom v roku 2009 došlo oproti roku 2008 k zvýšeniu denného vymeriavacieho základu.

V zmysle § 8 ods.2 písm. a) zákona je však chorobou z povolania iba choroba uznaná príslušným zdravotníckym zariadením, zaradená do zoznamu chorôb z povolania uvedeného v prílohe č. 1, ak vznikla za podmienok uvedených v tejto prílohe zamestnancovi zamestnávateľa podľa § 16 pri plnení pracovných úloh alebo služobných úloh alebo v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh alebo služobných úloh.

Zo záznamu o evidovanom pracovnom úraze, doručeného odporkyni dňa 25.06.2012 vyplýva, že pracovný úraz navrhovateľ utrpel pri odstraňovaní následkov „Mimoriadnej udalosti zo dňa 10.08.2009 v ťažobnom seku Handlová.

Odporkyňa v preskúmanom rozhodnutí priamo neuviedla, že za skutočnosť, rozhodujúcu na určenie rozhodujúceho obdobia považuje deň utrpenia pracovného úrazu, z obsahu jej rozhodnutia však taký záver vyplýva.

Chronifikovaná posttraumatická stresová choroba v komorbidite s príznakmi depresívnej a panickej poruchy nie je zaradená do zoznamu chorôb z povolania, uvedeného v prílohe č.1 zákona a preto nemôže byť hodnotená ako choroba z povolania. Aj z výroku rozsudku Okresného súdu Prievidza zo 16.04.2012, č.k. 5C/100/2011-152, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 01.06.2012 vyplýva, že tento súd nerozhodoval o určení, že ide o chorobu z povolania; naopak určil, že uvedená choroba je v

príčinnej súvislosti s mimoriadnou udalosťou v Hornonitrianskych baniach Prievidza, a.s., dňa 18.09.2009 a je pracovným úrazom. Z odôvodnenia uvedeného rozsudku pritom vyplýva, že podľa znaleckého posudku podaného v uvedenom konaní práve mimoriadna udalosť v bani bola spúšťačom duševnej poruchy navrhovateľa a nebyť tejto udalosti, navrhovateľ by takou duševnou poruchou netrpel.

Ak teda choroba navrhovateľa nie je chorobou z povolania, ale bola uznaná za pracovný úraz v súvislosti s mimoriadnou udalosťou v bani, potom podľa názoru odvolacieho súdu v zmysle § 84 ods.1 zákona vyvstáva záver, že skutočnosťou rozhodujúcou na určenie rozhodujúceho obdobia je deň utrpenia pracovného úrazu, teda v danom prípade 18.jún 2009 a preto odporkyňa správne a v súlade so zákonom pri zisťovaní denného vymeriavacieho základu vychádzala z rozhodujúceho obdobia kalendárneho roka 2008 .

Odporkyňa však opomenula skutočnosť, že nárok na úrazovú rentu navrhovateľovi vznikol až od 19.12.2010 a v tom prípade podľa ustanovenia § 84 ods.3 zákona denný vymeriavací základ za rok 2008 nevynásobila príslušným koeficientom. Toto pochybenie má za následok nezákonnosť preskúmaného rozhodnutia.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods.3 veta prvá O.s.p. rozsudok krajského súdu zmenil, preskúmané rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní bude úlohou odporkyne o nároku navrhovateľa na úrazovú rentu rozhodnúť znovu postupom v naznačenom smere a svoje rozhodnutie riadne odôvodniť.

O náhrade trov konania odvolací súd rozhodol tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku vzhľadom na úspech navrhovateľa v konaní. Navrhovateľ uplatnil náhradu trov právneho zastúpenia, a to za 2 úkony (prevzatie a príprava zastúpenia + podanie návrhu v roku 2012) po 58,69 €, 2x režijný paušál po 7,63 €, za 2 úkony v roku 2013 (účast' na pojednávaní + podanie odvolania) po 60,07 € + 2x režijný paušál po 7,63 €, cestovné na pojednávanie krajského súdu osobným motorovým vozidlom advokáta Ford Focus C.MAX e.č.PD-347CS pri priemernej spotrebe 7,1l/100km, vzdialenosti Prievidza-Trenčín a späť v dĺžke 130km, pri cene benzínu dňa 10.06.2013 vo výške 1,477 €/1l, teda cene benzínu 0,103/1km a náhrade za 1km vo výške 0,286 € x 130km v úhrnnej výške 37,18 € + náhradu za premeškaný čas pri ceste na pojednávanie a späť spolu za 6 polhodín po 13,01 € v sume 78,06 €, teda celkovo uplatnil náhradu trov v sume 383,64 €. Táto náhrada bola vyúčtovaná v súlade so zákonom a preto ju odvolací súd navrhovateľovi priznal v sume 383,64 €, ktorú je odporkyňa povinná podľa § 149 ods.1 a § 160 ods.1 O.s.p. zaplatiť do rúk právneho zástupcu navrhovateľa, JUDr. Jána Vaška, do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.